

Előfizetési árak:
 Egész évre 10 firt — kr.
 Félévre 5 „ — „
 Negyedévre 2 „ 50 „
 Egy hóra 1 „ — „
 Egyes szám 4 kr.

DEBRECZENI ELLENŐR

Szerkesztőség:

Kiadóhivatal:

Fő-piacz. Simonffy-ház,
 a városházával szemben.

Hirdetések a legmérsé-
 keltebb árszámítás mel-
 lett vétetnek fel.

Megjelenik mindennap,
 vasárnap kivételével.

A SZABADELVUPÁRT KÖZLÖNYE.

— Olvasóinkat tisztelettel felkérjük,
 hogy a küszöbön álló október—deczem-
 beri negyedre előfizetéseiket megújítani
 sziveskedjenek. — Az előfizetési föltételek
 lapunk homlokzatán olvashatók.

A reakció mumusa.

Debreczen, Okt. 2.

(s—s). Nagy az öröm Izraelben.
 Egyesült a szélső baloldal! Előbb Ugron
 és társai, aztán Thaly és Kis Albert, ez
 utóbbiak nyolczad magukkal, bevonultak
 az anyapárt kebelébe. A fiókák, — ugy
 mondják, — megijedtek a közelgő zor-
 don időtől, a reakció fagyos szelének
 feltámadásától: siettek biztos helyre, az
 anyapárt védő szárnyai alá. Eötvös tizen-
 hét társával ugyan még távolabbi pozi-
 czióba jutott, mint eddigé volt; de az
 öröm így is határtalan a független ke-
 lekben, illetőleg a j k a k o n, — külö-
 nösen pedig a nemzeti párt hírlapjainak
 hasábjain.

Bizony nem kis komikum rejlik ab-
 ban, ha az ember elképzeli Thalyt Ugron
 karjai között, Kiss Albertet a Polonyi
 kebelén! Nem fásulhatott el annyira a
 mulatságos iránt való természetes érzék
 még az Apponyit imádó nemzetiekben
 sem, hogy tomboló jókedvében legalább

nyomdafestékben kielegítést ne követeljen,
 az öiöm árja ez egyesülés „kiszámíthat-
 lan fontosságát“ hirdető, hazafias voltát
 magasztaló szavakban ne nyilatkozzék
 furfangos beszédhez hozzászoktatott nyelv-
 kétségükön, mikor az anyapárt elnökét
 szónokolni hallják „élte legfontosabb pill-
 lanatában“, nem találva szavakat megha-
 tottsága miatt, túlaradó érzelmeinek tol-
 mácsolására!

De a komikamon kívül, s talán méltó-
 bb joggal, az a feltevés hangolhatja
 öröme őket, hogy a Thaly és Kiss-féle
 liberalizmust megfogja bénítani az anya-
 párt reverszálisos többségének lekötöt-
 tésének lekötöttsége, kijátsza a Polonyi
 furfangja, majd tulharsogja, lehurrogatja
 az Ugron öblös hangja. — Mert ne hidd
 édes független magyarom, hogy ezek a
 jámbor nemzetiek a tianyu és fiók párt-
 jaitok egyesületének önzetlenül, minden
 közelebbi cél nélkül örvendeznének. Is-
 meretes multjok, ingadozó állásfoglalásuk
 a liberalis haladás egyes követelményei-
 vel szemben: bévilágít szívök rejtekébe,
 megmutatja tomboló jókedvök, túlaradó
 örömük valódi indító okát!

Na de a tény megvan, bármely ok-
 ból örvendeznek is neki a nemzetiek.
 Egyesült a szélső baloldal! Egyesült, —
 ugy hirdetik, — „a reakció feltámadása
 miatt.“ Hivatkoznak ennek bizonyosságául

boros-sebesi és kőszegi királyi beszédekre,
 sőt Polonyi közvetítésével kérvényt adat-
 tak be a képviselőházhoz, e beszédek
 miatt a kormány felelősségre vonása
 czéljából. Előbb ugyan a kormány vád
 alá helyezését sürgették, később azonban
 haragjok tüze felelősségre-vonássá szeli-
 dült, míg végre a kérvényt tárgyaló
 bizottság gyűlésén azon szerény kívána-
 lommal lohadt alá, hogy a képviselőház-
 nak adassék alkalom nyilatkozni: nemze-
 tiség-e a magyar Magyarországon, — és
 a kiegyezési törvény kétoldalú szerződés-e?
 Hihetőleg a szélsőbaloldal egyesülése
 után már ez a szerény kíváncsi is ösz-
 szébb fog zsugorodni, mivel a fentebbi
 két nehéz kérdésre megtalálták magok a
 szélsők a feleletet az egyesülésben.

Kérdőzködésnek, felelősségre vo-
 násnak, vád alá helyezésnek, a reakció
 feltámadásáról szóló mende-mondának
 ugyanis nem volt más czélja, mint a köny-
 nyen hívők megriasztása, eláztatása, és
 az összekülönbözött elvtársak kibékülési,
 összeülekezési scénájához szükséges gö-
 rögtűz beszerzése és felgyújtása.

A szélsőbal taktikusai, különösen
 a nagy Polonyi, meglehetnek magokkal
 elégedve. A reakció mumusa két részre
 szakítá az Eötvös frakciót. A könnyen-
 hívők felültek! Most midőn már czélju-
 kat érték, eldobhatják eszközeiket. Vád

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Színházi megnyitó.

— Muzsák és Paraszt becsület. —
 — Jó, jó, hát hiszen egyszerre nem is
 megy minden ugy, mint a parancsolat, Meg az-
 tán itt még az újságtól való idegenkedés is
 sokat tesz.

— Ami azt illeti, én nem is csudálom az
 első trémát soba és semmiben. Minden előítélet
 levételével mondbatam, hogy a prolog ösz-
 benyomása rám nézve eléggé kellemes volt.
 A Szávay nyelvezete magyarság, zengzetes
 jámbusok és csengő tiszta rimek dolgában kl-
 fogástan.

— No meg aztán az egészset domináló
 alapeszme is következetesen van keresztül vivé

— Kellemesen lepett meg — tudja, —
 daczára nem egészen újság voltának, mert
 hiszen Orpheussal rokonságban áll, hogy az
 olympusi kuthurnusos és falábon járó morális
 predikáció helyett egy szellemes s modern vo-
 natkozásaiiban sikerült élénk cselekvény láthat-
 tam. De mit szól a szereplőkhöz?

— Tudja, — én az egyes személyek te-
 kintetében nem szoktam felcsigázni igényeimet
 s így rosszat alig mondhatnék valakiről.

— No, no! de azért például Bogyó
 Ilonkát elég szeretetre méltó kis Erató-nak
 találta?

— Mindeusetre temperamentumos, élénk
 teremtés, s azt hiszem nem lesz nehéz nekie
 Debreczen kedvenczévé avatnia magát.

Hanem Thalának bizony elég csinos volt —
 H o r v á t h Paula is!

— Kiss Irént ismeri nemde?

— Igen — látásból, mint városunk szül-
 löttét, — elegáns s méltóságteljes Klió volt,
 épen mint Arday Ida a tragédia muzsájának.

— Talán kissé tulkomoly is volt Arday

— No — tudja — a szerep, a szerep.

Egyébként jó nevű színész nő már nálunk. —
 De Apolló csak „jó képű“ fiú volt
 ám, mi?

— Az bizony, derék fiatal gyerek ez a
 Tapolczai, szépen szava, jó alakja van,
 vihethi még sokra. Hanem Bachus nem dom-
 borodott ugy ki a Krémer Jenő keze alatt,
 mint a hogy kellett volna.

— Sőt talán nagyon is kidomboro-
 dott?!

— Igen, igen! a kipárnázott has; de azt
 részemről kissé izléstelennek találtam.

— Én is azt hiszem, hogy nem volt eléggé
 kidolgozva ez a szerep. Nyilasi például mi-
 csoda alakot tudna abból teremteni...

— No, talán Andorfy jobb Bac-
 hust adhatott volna; együtttest kielégítő
 nek tarthatjuk. — Hát a Csokonai nyitány
 mit mond? sajnálom, hogy nem hallhattam.

— Csinos munka, kedves futamok s vál-
 tozatokkal, csak a „drága kincsem galamboc-
 kám“ féle motívumok jelennek meg vontatottan,
 bágyadtan.

— Sajnálta tán a szerző tőle a tempera-
 mentumot?

— Nem adom sokért, hogy ezt a két urat
 kihallgattam. Képzéjék, elkéstem a megnyitóról
 — s z á n d é k o s a n, azt híven, a mit a két
 ur egyike, hogy no lesz itt most páthos, meg
 olympi páthos. Egészen derült kedélyre hangolt
 az ellesett beszéd s mi fő: legalább referálhatok
 is a redactor ur meghagyásához képest.

Hanem máskor, ha operapremiére-re me-
 gyek, okvetlen a zsebembe dugom valamelyik
 fővárosi lapnak azt a számát, melynek tárczá-
 jában a dalmü meséje legalább el van mondva.
 S ezt nem is fogja tőlem zokon venni senki
 sem, aki a mese ismerete nélkül megy dalmü-
 vet hallgatni — sőt igazat fog nekem adni. —
 Kérem alássan, így élvezni dalmüvet laikus em-
 bernek; épen olyan, mint a székely gyerek ka-
 landja, aki a fától nem látta meg az erdőt.
 Teljes csak is ugy lehet a zenei élvezet, ha
 nem kell a mese szövevényeire figyelniük ami
 mellett daczára, hogy a legnagyobb erő- és fi-
 gyelem megfeszítésével sem képes az ember a
 librettót tókéletesen átérteni, — a szövegre
 vadászás közben elszalasztja a fül a legszebb
 zenei részeket.

Körülbelől sejteni fogják már sokan, hogy
 miért keritek én a dolognak most ily nagy le-
 neket. Jól sejtik; bizony csak azért: hogy a
 librettót ne keljen kivonatban reprodukálnom,
 mire különben sem volnék képes. Annyit elej-
 tett szavakból, mozdulatokból s arczjátékából
 kombinálva kivettem, hogy a darabnak szörnyü
 vékony meséje lehet. Természetesen még vko-
 nyabb az, amit én ki vehettem belőle. S a n

alá helyezés, felelősségre vonás, reakció-mumus: milyen jót nevetnek felette a markukba!

De eldobhatják-e maguktól azt a vádat, hogy magukra vették a király kárhözvételét, melylyel a népámitókat, népbolondítókat sujtotta, s ezzel a váddal szemben mintegy az őszinte bevallás, önbeigazolás álláspontjára jutottak? Le-rázhatják-e az általuk mumus gyanánt felidézett reakció nyúgeit nyakukról? Nem jártak-e egy a reakcióval, mint a mesebeli pásztorgyermek, ki addig kiabálta: jön a farkas, itt a farkas, míg csakugyan megérkezett? Ugron és Polonyi magatartása kezesség rá, még ha a nemzeti öröme nem táplálna is sanda gyanut, hogy a reakció farkasa megérkezett, ott jár, ott lappang az egyesült szélsőbal soraiban. Előbb-utóbb széttepi felfalja a könnyen hívők, a felültetettek liberális musát.

Rajtok ugyan megesett. A reakció festett mumusától félve, az igazi reakció karjaiba futottak!

— Országgyűlés. A képviselőház szombaton fél óráig tartó ülésre gyűlt össze. Mindjárt az ülés elején a szélbalról a kormány nyilatkozatát provokálták a ház jövődöntő munkarendjére, főképen pedig az egyházpolitikai javaslatokra nézve, a melyekről a szélbalon azt rebesgetik, hogy a kormány a szélbal bécsi értesülése szerint felhagyott velük. Wekerle Sándor miniszterelnök biztosította a meddő reménykedésben leledző híveket, hogy a kormány teljes tudatában van az egyházpolitikát illetőleg magára vállalt kötelezettségnek s hogy álláspontja e kérdésekkel szemben egy hajszálnyit sem változott. A javaslatok egy része a ház asztalán van. Csak az utolsó várja még a legfelsőbb jóváhagyást s a mint ezt megnyeri ez a javaslat is a ház elé kerül. A mi az egyesek által olyan előszeretettel kolportált értesülést illeti, hogy ezt a legfelsőbb jóváhagyást a javaslat nem nyeri ki, ebben az esetben, a mi pedig a miniszterelnök biztosra vehető reménye szerint nem fog bekövetkezni, ebben az esetben is tudni fogja a kormány, hogy mi a kötelessége. A ház általános helyeslés el vette tudomásul Wekerle korrekt, minden tekintetben

tuzza (Sugár Aranka) szereti Turiddu (Stoll Károly) ez azonban Lola-ért (Galyasi Paula) bomlik, aminek következtében a becsületet s reményt elvesztett Santuzza sokat szenved, — Turiddu pedig a kertek alatt megöli Lola férjét, Alfio (Ferenczi József) párbajban.

Nem valami roppant eseménydús mese ez, de hát erről egyelőre senki sem tehet.

No már a zenéről sokkal többet tudna beszélni egy — műértő. Laicus ember is szépen találhatja, azonban egészben mindenkit lebilincsel pedig a Turiddu s anyjának, — valamint Santuzza s Alfio-nak remek duettje, minnek szépségét én mint laikus csak érezni tudom, de megfelelő technikus terminusokkal leírni, festeni képtelen vagyok. A templomi kar bensőségteljes, meleg áhitattól sugalt remek éneke, hogy teljes szépségében nem tudott érvényesülni — okát a — hogy úgy mondjam: hevenyészett férfi kar gyöngességében találni.

Más oldalról azonban meg kell vallani, hogy a szinpad jobb oldal a laicus-ticája határozottan felette áll a baloldaliénak, a mi feltűnően mutatkozott különösen abban, hogy a baloldali a boros asztal körüli férfi-kar énekét egészen elnyelte, mit maga a kar is érezett, de a szinpad e hiányát még képességen felüli erőlködésével sem tudta paralizálni.

Nem kevésbé igaz azonban az is, hogy a női kart nem nyeli úgy el a baloldali rosz

teljesen megnyugtató nyilatkozatát. — Az ülés végén Csáky Albin gr. vallás- és közoktatásügyi miniszter válaszolt Okolicsányi László minapi interpellációjára a tanítói nyugdíj tárgyában. A miniszter válaszáat maga az interpelláló képviselő is köszönettel tudomásul vette. Legvégül Perczel Dezső interpellált a takarmánykiviteli tilalom tárgyában.

— A függetlenségi párt nem egyesül. A függetlenségi párt különféle árnyalatai közt a teljes egyesülés nem sikerült. Az Ugronpárt hívei beléptek ugyan az anyapártba, de az Eötvös-féle frakció két részre szakadt. Az egyik, amelyben Kiss Albert, Thaly Kálmán, Tóth János, Lakatos Miklós, Illés Bálint, Veres József, Thege József, és Rigó Lajos tartoznak, belépett az anyapártba, a hol még aznap meg is jelentek. Az Eötvös-párt másik része, melynek tagjai: Uray Imre, Hermann Ottó, Sturmán György, Madarász József, Hentaller Lajos, Pogrányi József, Beniczky Árpád, Károlyi Gábor gr., Luby Géza, Eötvös Károly, Nagy Gyula és Horváth Adám külön pártot alakítanak „Függetlenségi párt” czim alatt, s annak elnökévé Nagy Gyulát választották meg.

— Biharmegye új főispánja. A hivatalos lap szombati száma a következő királyi kéziratot közli: Magyar belügyminiszterem előterjesztésére báró Döry József Biharvármegye és Nagyvárad város főispánját ezen állásától, hü és teljes buzgósággal teljesített szolgálata elismerésével, saját kérelmére felmentem s az ekként megüresedő főispáni állásra Beöthy László országgyűlési képviselőt nevezem ki. Kelt Bécsben, 1893. évi szeptember hó 23-án. Ferencz József, s. k. Hieronymi Károly, s. k.

Beöthy László eddig Biharmegye, Élesd kerületének képviselője 1860. jun. 4-én Hencsidán Biharvármegyében született. Középiskoláit s jogi tanulmányait részint Nagyváradon, részint Pozsonyban végezte. A jogtudori oklevelet a budapesti egyetemen szerezte meg s ezután két évre külföldi tanulmányi utra ment. Párisban, Bécsben és Berlinben a jelesebb tanárokat hallgatta. 1885-ben hazatérve, mint aljegyző Biharvármegyei szolgálatába lépett, honnan 1890. májusban az élesdi választókerület részéről országgyűlési képviselővé lett megválasztva. 1892-ben pedig ugyanott újra megválasztott. A mentelmi és véderő bizottság tagja volt. Az új főispán beiktatása okt. hó folyamán megy végbe Döry József b. volt főispántól ma délután bucsuzott el a megye tisztikara Szunyogh Péter

acusticája, de ez a körülmény nem mutathat egyebet, mint hogy a női kar úgy absolute mint a — férfi-karhoz viszonyítva, aránylag is erősebb, mint a férfi-kar. — Ennek újabb igazolását látjuk abban, hogy a 2. kar együttesében alig hallik a férfi hang. No természetesen, hogy ez egyáltalán nem pótolhatlan hiány s mi sem akarjuk azt így tüntetni fel; pusztán önzetlen jóakarattal mutatunk rá. — A karok külsője különben elég jó, s itt — legyen bár bók íze: ismét a női kart találjuk tetszetősebb külsejűnek, a mivel azonban egyáltalán nincs mondva az, hogy a férfi kar roszul mutatna.

A szereplők közül Sugár Arankát tartjuk az eddigiből itélve olyanoknak, a ki éppoly kedvence lesz közönségünknek, mint a kassainak volt. Bemutatója sikerére talán elég önértéssel is tekinthet. Megnyerő modora, szép, tiszta szopránja, mely különösen a közép registerben cseng szépen, — s ügyes játékában megvannak a jó színésznő összes feltételei. Igen szép nagy rózsacsokrot is kapott.

A mi régi kedvelt komikánk: Locsarekné nem szorul sem bemutatásra, sem dicséretre.

Galyasi Paula csinos alak, csinos tiszta mezzosopránnal rendelkezik; kis szerepében nem is mutathatott mást, mint helyes mozdulatait s hangját. — De lesz alkalma közelebb és több oldalról is megismertetni magát.

vezetése alatt. A nagyváradi szabadelvűpárt Döry bárótól küldöttségileg bucsuzik el, Beöthy László főispánt pedig beiktatása után ünnepélyesen üdvözli. A párt a Nagyváradon lefolyt oláhellenes demonstráció felett sajnálatát fejezte ki.

— Belföldi hírek. (A kötelező polgári házaszágra) vonatkozó törvényjavaslat — a szabadelvű párti körben este elterjedt s általános meglepéssel találkozott hír szerint — megnyerte a betérjesztéshez szükséges előzetes jóváhagyását a koronának és a jövő hét folyamán le is fog tétetni a képviselőház asztalára. — (A szász király és királyné) három napi tartózkodás után, Keszthelyről külön vonaton elutaztak. A királyi párt Festetics Tasziló gróf és neje, Hamilton Mária hercegnő kísérték le az állomásra, hol a város előkelőségei részéről sokan megjelentek a bucsuzásra. — (A hercegprímás a Páve-lügyben) Vaszary Kolos hercegprímás tegnapelőtt terjesztette be gróf Csáky Albin kultuszminiszterhez a jelentését, a mely tizenkét pontban van foglalva. — (Képviselőjelölés) A főispánra kinevezett Beöthy László élesdi választókerületében, Telegdy József földbirtokost léptetik fel szabadelvű programmal. — (A vármegye egy ékja vadalma zásza) melyet a törvényhozás ez év folyamán 432 500 forinttal emelt fel, a jövő évben további száz-ezer forinttal fog emelkedni Némely törvényhatóságban immár elodázhatatlanná vált a tiszti létszám szaporítása. Elégtelen továbbá némely megyei törvényhatóságnál a dologi kiadásokra fordított összeg is. Ezen okok teszik szükségessé a vármegyék dotációjának további száz-ezer forinttal való felmelését.

Debreczen és a magyarnyelv.

— Október 2.

A katonai hatóságok levelezése tárgyában kiadott belügyminiszteri rendeletre vonatkozólag két féle nézet küzdött egymással Debreczen város közelebb tartott közgyűlésén. Az egyik elismerte a lényeges javulást, melyet ez a belügyminiszteri rendelet a magyar nyelv jogai tekintetében s a katonai hatóságokkal szemben az eddigi állapotokhoz képest

A férfi szereplőktől — megvalljuk — kevesebb jó tulajdonságot láttunk, mint vártunk volna.

Stoll Károly Turidduja tul merev volt s mozdulataiban mondhatni szegletes. Sok jót hallottunk tehetségeiről, tapasztaltuk hanganyagának correct s megfelelő voltát, láttuk jó alakját, ezért lepett meg a — szeretjük hinni, pusztán kedvetlenségéből eredő merevség, mely játékát még a gyöngédebb, bensőbb részknél is közvetlenségétől megfosztotta. Nem előítélet, sem nem ultimatum ez, hisszük, hogy ezzel csak használunk neki.

Igen jó szinpad alak: Ferenczi József hang anyaga is kitünő karban van, egészséges tiszta basszusának tudata azonban nem menti fel attól a kötelezettségtől, hogyhangjának megfelelő jó modort s játékot is igyekezzék a szinpadra vinni.

A férfi szereplők közzé sorozva kell megdicsérnünk végül a kitünően fegyelmezett katonazenekart is, melyek élén a derék, leikiismeretes Czapeknek a zenekart tökéletesen domináló vezetése a legnagyobb precizitással emelte érvényre az ifjú olasz szerző remek dalművének legapróbb nüansait is.

Ezekben fektetjük le első impressióinkat. Az öszbenyomás remélni engedi, hogy jó társulatot birunk Tiszaiékban. Hogy e reményünk valóra váljon, mi magunk óhajtjuk legjobban.

Bébé.

badelvüpart
k el, Beöthy
után ünnepe-
don lefolyt
ajánlatát fe-

t e l e z ő
(A vonatkozó
báti körben
edéssel talál-
beterjesztés-
át a koroná-
og tétetni a
á s z k i o
om napi tar-
vonaton elu-
asziló gróf és
sérték le az
részéről so-
(A h e r-
ü g y b e n)
napelött ter-
uszminiszter
pontban van
e l ő l é s.)
László élesüi
töldbirtokost
— (A v á r-
á s a) me-
hán 432 500
ovábbi száz-
y törvényha-
vált a tisztí
ábbá némely
kiadásokra
szüksé-
további száz-

arnyelv.

Oktober 2.
elezése tár-
teri rende-
zet küzdött
zelebb tar-
elismerte a
a belügy-
nyelv jogai
atóságokkal
hoz képest

alljuk — ke-
int vártunk

merev volt s
Sok jót hal-
hang anya-
át, láttuk jó
retjük hinni,
revség, mely
részeknél is
előítélet, sem
ezzel csak

enczi Jó-
van, egész-
azonban nem
hogyhag-
t is igyekez-

ya kell meg-
mezett ka-
lén a derék,
nekart töké-
obb precizi-
szervő re-
it is.
pressióinkat.
gy jó társu-
reményünk
legjobban.
Bébé.

jelent; azért azt végrehajthatónak tar-
totta; de ugyanekkor a belügyminiszter-
hez intézendő fölriratban kifejezésre ki-
vánta juttatni azt a hazafias követelését
is, hogy a magyar nyelv jogainak az
összes katonai hatóságokkal szemben tel-
jes érvény szereztessek.

A másik felfogás törvénytelennek
mondotta a rendeletet, melyet szerinte
épen azért a törvényhatóság első tisztvi-
selőjének el sem kellett volna fogadnia.
Tehát azok, a kik ezt a nézetet osztot-
ták, a rendeletnek egyszerű visszaküldé-
sét követelték s olyan értelmű feliratot
javasoltak, mely a szerintök törvénytelen
rendeletnek visszavonását kérje a mi-
nistrertől.

A törvényhatósági bizottság több-
sége a tanács javaslatát fogadta el. Ehez
képest készült a felirat és azt a szombaton
tartott hitelesítő közgyűlés hitelesítette.

Alább közöljük a feliratot, melynek
tartalmát, hangját épen olyan erős ha-
zafiaság sugalta, a milyennel a kisebbség
küzdött a maga felfogása mellett. Azt
hisszük, hogy ez a felirat egyformán ki-
elégítheti a törvényhatósági bizottság
minden tagját.

A felirat következőleg hangzik:

Nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszter ur!

Folyó év aug. 4-én 2963. eln. sz. a. a
katonai hatóságok levelezése tárgyában kelt
rendeletét, melylyel a nmlgú cs. és kir. hadügy-
miniszter urnak e tárgyban 2501/1893. eln. sz.
a. valamennyi katonai területi parancsnokhoz
intézet körrendeletéről bennünket alkalmazko-
dás végett értesíteni méltóztatott: mai alulírott
napokon tartott közgyűlésünkben tárgyalunk s
habár említett intézkedésekben az eddig e té-
ren fennállott sajnálatos s nyelvünk jogát tel-
jes mértékben sértő állapotok lényeges javulá-
sát látjuk is, mindazonáltal kénytelenek va-
gyunk kinyilvánítani, hogy szóban levő rende-
let 4-ik pontjában foglalt intézkedést sem tör-
vényeink szellemével, sem a magyar nyelv méltó-
ságával összeegyeztethetőnek nem tarthatjuk
s nem tartjuk.

Ezen általunk kifogásolt 4-ik, illetőleg
3-dik pont elsorolja ama katonai hatóságokat,
melyek a magyar hatóságokhoz intézett kezde-
ményező átirataikban megkereséseikben a had-
sereg szolgálati nyelvét használják. A katonai
hatóságok ily sokféle megkülönböztetésében s
magában e kifejezésben „kezdeményező”, a ma-
gunk részéről aggodalommal látjuk a félr-érté-
sek, félremagyarázások s a katonai s polgári
hatóságok között e miatt telmerülhető surló-
dások kellemetlen következményeit.

De eltekintve az imént felsoroltaktól, nem
tekinthetjük jogos s méltányos intézkedésnek
azt, mely által a magyar hatóságok német
nyelvű átiratoknak az elfogadására szorítottat-
nak s köteleztetnek.

Ma már, midőn nemzeti nyelvünknek ál-
lamunk határain belől minél szélesebb elter-
jedése körül a maga és nemzet válllvetve mun-
kálódik s törekszik ily intézkedésekben csakis
nemzeti nyelvünk sértő lealázását s nemzeti
tőrekvésünk meghiúsulását látjuk.

Teljes bizalommal fordulunk tehát nagy-
méltóságodhoz s kérjük, miszerint odahatni méltó-
tázzák, hogy a magyar nyelv végre valahára
a hadsereggel szemben is az őt a paritas elvén
megillető jogaiba helyeztessek s a katonai vala-
mennyi hatóságok oda utasítsanak, hogy a
magyar hatóságokkal kivétel és megkülönböz-
tetés nélkül a magyar állam nyelvén levelezzenek.

Vásárcsarnok Debreczenben.

Oktober 2.

Debreczen örvendetes fejlődéséről tanus-
kodik az a széles körben szívesen fogadott
mozgalom, mely az élelmi cikkek elárúsítására
központi vásárcsarnok létesítését tervezi.

S ha csakugyan rövid idő múlva fölépül
egy díszes, nagyszabású áruház: ugy az egyik
büszkeségét képezheti az igazi városiasodásra
örö debreczeni polgárságnak, mely ezáltal meg-
fogja mutatni, hogy vannak bizonyos intézmé-
nyek, a melyeknek létrehozásában nemcsak utá-
nozza a székes fővárost, ahol szintén még csak
most készülnek közlelmezési vásárcsarnokokat
állítani, de tud és képes azokra nézve együtt
is haladni, fejlődni az ország fővárosával.

Téves és kicsinyes felfogás azt hinni, hogy
vásárcsarnokoknak csak több százezer lakossal
bíró nagy metropolisokban van helye s kisebb
40—60 ezer lakosu vidéki városokban nem
volna semmi szükség azokra. — Kisebb város
közlelmezési viszonyai ugyanazok vagy hason-
lók azokhoz, melyek nagy városokban uralkod-
nak s így nagyon természetes, hogy a vásár-
csarnokok mindenütt ugyanazt a hivatást tölt-
tik be, ugyanazt a kényelmet, előnyöket nyujt-
ják s ugyanazokat a mizériákat szüntetik meg.

A művelt külföldön harmad- negyedrangú
provincziális városokban épen ugy találunk ma
már csinos, a helyi viszonyoknak megfelelő ki-
sebb méretű vásárcsarnokokat, mint a nagy
metropolisokban óriási terjedelműeket.

Ezek előre bocsátása után alább közöljük
a városi tanácshoz intézett azt a beadványt,
mely a debreczeni vásárcsarnok ügyét czélozza
ismét napirendre vétetni.

Nagyságos Polgármester ur!

Az 1889. évi ápril. hó 15-én Nagyságod
utján kérvényt intéztem, illetőleg ajánlatot te-
tetm Debreczen sz. kir. város közönségéhez a
közlelmezési vásárcsarnok intézményének Deb-
reczenben való létesítése tárgyában. Tettem ezt
a on meggyőződésben, hogy Debreczen városá-
nak az utolsó években tapasztalt nagymérvű
fejlődése és előre haladása, az élelmezési viszo-
nyok rosszasága, a már már elviselhetetlen drá-
gaság sürgős, égető kérdéssé tették a piac, az
élelmi cikkek kereskedésének szabályozását.
Tettem, mert Debreczen város utczáinak és te-
reinek fokozatos rendezése és szépítése csak
ugy vihető keresztül, ha a közegészségügyi,
közisztasági és közigazdasági követelményeknek
megfelelő élelmezési vásárcsarnokot létre hozunk.

Években keresztül foglalkoztam ezen intéz-
mény tanulmányozásával s ennek eredményekép-
pen készítettem el a szükséges terveket, elvé-
geztem minden előmunkálatot, hogy Debreczen-
ben ezen, a város fejlődésére rendkívül fontos
intézmény létrehozható legyen.

Évek teltek el s kérvényem, illetőleg aján-
latom elintézését nem nyert.

Nem nyert, ugy tudom azért, mert e'obb
azon elvi kérdést kellene eldönteni, hogy a köz-
ponti közlelmezési vásárcsarnok létesítése ma-
gán vállalkozásra bizassék-e? — avagy maga
a város készítse-e azt el?

Ugy az egyik, mint a másik felfogás lehet
jogos is, helyes is; mindenik mellett hozhatók
fel érvek, — de végre is alárendelt kérdés az,
hogy egy fontos, már tovább el nem odázható
intézményt ki létesítsen, a fődolog az hogy
létrejőjön. Én az ügyet nem azért tanulmá-
nyoztam, a terveket nem azért készítettem el,
hogy magam létesítem, hanem azért, hogy Deb-
reczenben az intézmény létrejőjön. Ha a város
maga kívánja a létesítést kezébe venni, szíves
készséggel visszavonulok, illetőleg tanulmányai-
mat, tapasztalataimat és kész terveket a város
rendelkezésére bocsátom. Ha azonban az a vé-
lemény találna tulsulyra emelkedni, hogy a vá-
rosnak jelenlegi óriási terhekkel járó építkezési
közepette ilyenmü, félmilliót meghaladó költ-
séggel járó építkezésbe nem volna czélszerű
magának belemenni, s különösen hogy a város
általí önkézelés eredménye nem biztos, hogy
kedvező lesz s hogy a magán vállalat általi
létesítés kevesebb kockázattal jár: ebben az
esetben velem a tárgyalások megkezdhetők
volnának.

Épen azért, mert sem az egyik, sem a
másik irányban nem akarok a legkevésbé sem
befolyást gyakorolni az elhatározásra és csupán
magát az intézményt óhajtanám megvalósulva
látni, azon tiszteletteljes kérelemmel vagyok áto
Nagyságodhoz fordulni:

Kegyeskedjék a közlelmezési vásárcsar-
nok ügyének tárgyalását elrendelni és az elvi
megállapodás elérése után ennek eredményéhez
képest 1889 ápril. 15-én beadott kérvényemet.
elintézni,

Debreczen, 1893. szeptember 21.

alázatos szolgálója:

Dr. Balkányi Miklós.

Mezőgazdasági törvényja- vaslat.

A gr. Bethlen András földmívelésügyi mi-
niszter által benyújtott javaslat a mezőgazda-
ság és mezőrendőrségnek régen rendezésre vá-
ró ügyeit szabályozza Sok olyan eddig vita-
kérdést képezett gazdasági pontot érint, mely-
nek tisztázása nagyban elősegíti a gazdasági
életnek egészséges mederben tartását. E javas-
lat benyújtására régen vár az ország gazdálko-
dó közönsége, s igen hasznos nyilatkozása min-
dennapi gazdasági szükségleteinek rendezésére
való törekvésünknek.

A javaslatot gazdaszaink örömmel fogják
fogadni, s k ü l ö n ö s ö r ö m ü k l e s z
s z e g é n y n é p t a n i t ó i n k n a k,
kikre a faiskola gondozása is lesz bízva, s kik-
nek legalább valahol t. i. e javaslat papírján,
van „m é l t á n y o s d i j a z á s” biz-
tosítva.

A törvényjavaslatot különben a követke-
zőkben adjuk:

Nyomásos gazdaság.

Az 1—5. tételek a nyomásos gazdaság
körülírásával foglalkoznak. Ahol a nyomásos
gazdaság a törvény életbelépeése idején gyako-
roltatott, ott fenn is tartható, ha a birtokarány
többsége kívánja, de az önálló puszták, az ön-
álló tagok s szülők tulajdonosai nem kötelez-
hetők elfogadására. Végso főtum a földmívelés-
ügyi miniszter.

A legeltetésről

Legeltetni csak kellő felügyelet mellett
szabad.

Egy évnél idősebb ménesikók és felévnél
idősebb bikaborjúk, a másnemű állatoktól el-
különített helyen legeltetendők.

A községbeli összes haszonállat létszáma
és az egészségi viszonyok ő-szeirandók és a
járásí főszolgabírónak egy példányban felter-
jesztendők.

Kóbor cigányok csak a község által ki-
jelölt helyen és korlátok között sátorozhatnak
és legeltethetnek.

Állattenyésztésről.

A törvényhatóság meghatározza, hogy az
egy-állatnemeknél hány anyaállathoz szer-
zendő be egy apaállat.

A közös használatra szolgáló apaállatok-
ról a község gondoskodik.

Községi apaállatok megszerzendők: lovak
10 év, szarvasmarhák 4 év, juh és sertés két
év alatt.

Azon községek, a melyekben az önálló
apaállat tartása nem indokolt vagy különös ne-
bűségekkel járna, az apaállat tartása végett
más községekkel egyesülhetnek.

A birtok-határ megjelöléséről.

A határok a birtokos által láthatólag
megjelölendők.

Faiskolák és fásítások.

Minden község köteles, legalább egy ne-
gyed kataszteri hold nagyságu, kellően beren-
dezett faiskolát fenntartani.

A kezelésről a községi előljáróság gon-
doskodik. A munkálatok szakszerű ellenőrzésére
méltányos díjazás mellett a néptanító köte-
lezhető. A faiskola kezelője tartozik a tankö-
teles gyermekeket a fatenyésztésben gyakorla-
tilag oktatni.

A kártékony állatok és növények.

A kártékony állatokat és növényeket minden birtokos irtani köteles.

Ezeknek tömeges felléptéről a miniszter a törvényhatóság útján tudósítandó.

Hasznos madarak irtása tilos. Kirepült méhraj más telken is követelhető.

A hegyközségekről.

A szőlőmivelő hegyközségek érdekkörükbe tartozó ügyekben autonómok. Alapításukat a törvény pontosan körülírja.

A hegyközség ügyeit intézi: a hegyközségi közgyűlés, a hegyközségi választmány, a hegyközségi előljáró (hegybíró.)

A mezői rendőrségről.

Minden község köteles, a határ őrzetére mező-, illetőleg hegyőröket alkalmazni s javadalmazásukról gondoskodni.

Minden községben legalább egy állandó mezőőr alka mazandó.

A tilosban talált baromfi, ha bebajtása nehézségekbe ütközik, megölhető. Ebek és macskák, ha idegen területben találtnak, elpusztíthatók. A károkat a mezőrendőri személyzet becsli meg.

Kihágások és büntetések.

200 koronáig terjedhetőleg büntetendőkihágás:

Művelt gazdaságból gyümölcsök lopása, határjelek, gazdasági eszközök rongálása, jogosulatlan zálogolás, dűlők jogosulatlan szükítése, gazdasági termények rongálása, sajátjának másra kárthozó meggyújtása, jogosulatlan legeltetés, az apaát jogtalan átengedése, jogosulatlan szekerezés, marhahajtás, rendtartás megszegése, arankás takarmány magvak termelés céljából forgalomba hozása.

100 koronáig terjedhetőleg büntetendő kihágás. Jogosulatlan gyümölcs, trágya, fűtőanyag szedés legelő állatok felügyelet nélkül hagyása aki idegen területre jogosulatlanul megy, aki más gazdaságában bárhogyan károsít, aki a hasznos madarakat pusztítja stb.

Visszasítés esetében, ha az utolsó büntetés kiállításától két év még nem telt el, a büntetés mérve kétszeresen állapítható meg.

A mezőrendőri kihágásokból befolyó pénzbüntetések az országos közgazdasági alapot és a községet illetik meg.

A mezőőrnek a befolyó büntetéspénzek bizonyos százaléka is biztosítható. Ez esetben a büntetéspénzből első sorban a biztosított százalék vonandó le.

Hatóságok.

Ha külön illetékesség nem állapíttatik meg, a kihágási ügyeket kivéve a következő hatóságok illetékesek:

Első fokban:

1. a fő- és székvárosban a kerületi előljáró;

2. rendezett tanácsú városokban a polgármester, törvényhatóságú joggal bíró városokban a tanács;

3. kis- és nagyközségekben a járási főtisztviselő.

Másodfokban:

1. vármegyékben az alispán;

2. törvényhatóságú joggal bíró városokban a közigazgatási bizottság, a fő- és székvárosban a tanács.

Harmadfokban:

a földművelésügyi miniszter.

Családtagok továbbá gyámság és gondnokság alatt álló egyének által elkövetett károkat a családfők, gyámok és gondnokok, a cselédek által okozott károkat pedig gazdáik felelősek, ha a kötelességszerű felügyeleti jog gyakorlását elmulasztották.

A vízkereseti jog a cseléd ellenében a gazda számára fenmarad.

Állatok által okozott károkat a gazda tevelős.

Tíz koronáig terjedő pénzbüntetés helyett egy napi elzárás állapítandó meg, az elzárás azonban tizenkét óránál kevesebb nem lehet.

A hatóság a pénzbüntetést elzárás helyett közmunka teljesítése által is levonhatja, mely a divó napszám árak alapul vételével történik.

A felelőzés a mennyiben kizárva nem volna, 15 nap alatt történik.

Irodalom — Művészet.

* „Magyar iparosok Lapja” címmel havonta kétszer megjelenő szaklapot indított Debreczenben, T h a n Gyula fiatal hírlapíró, a „Debreczeni Hírlap” tehetséges főmunkatársa. A lap és magyarországi iparos osztály érdekében fog hazafias szellemben küzdeni, számos jónévi szak-író közreműködése mellett. Az első szám tegnap jelent meg élénk, változatos, — gazdag tartalommal. Az ügyesen összeállított lap előfizetési ára félévre 2 frt. Szerkesztőség és kiadó hivatal Kisvárad utcán 2112 sz. a van.

* „Egy szatmári czívis emlékiratai” című korrajz jelent meg legközelebb a szatmári „Szabadsajtó” nyomda csinos kiadványában. — A Szatmár-Németi város multjából merített, de általában a száz év előtti magyar közélet sajátosságait érdekes apró vonásokban festő kilencz ivnyi, tömött nyomású könyv előfizetési ára: 1 korona (50 krajczár).

* Agrar social lap. A „Hazánk” irodalmi és nyomdai részvénytársaság 28-án tartotta Budapesten közgyűlését a köztelek — dísztermében gróf Dessewffy elnökielte alatt. Az igazgató-ág tagjai közzé beválasztottak Miklós Ödön államtitkár, Bedő Albert mint tanácsos Hollan Ernő ny. tábornok ott, vezérigazgatóvá lett, egyhangulag megválasztva bellusi Baross Károly az országos gazdasági egyesület titkára. A részvénytársaság célja kettős. Mint nyomdai vállalat kíván első sorban szolgálni, másod sorban pedig egy a mezőgazdák s általában a közgazdaság iránt érdeklődő közönség részére egy „A g r a r s o c i á l” irányú politikai napi lapot létesíteni. A lap felelős szerkesztőjévé Dr. B e r e n á t h István választott meg, ki mellett a fővárosi hírlap-irodalom legjelesebbjei fognak működni. Ugy a vezérigazgató mint a felelős szerkesztő a legnevesebb közgazdasági írónk közzé tartoznak. A lap mutatóványa száma karácsonykor jelenik meg.

* A szabadságharcz ujszobra. A szabadságharczi szobrot a lebontandó Ujépület helyén s valószínűleg azon a ponton fogja felállítani, a hol a Batthyány Lajost főbe lölték. — A pályázatot csak akkor fogják kiírni, ha majd az Ujépület területének szabályozása meg lesz állapítva.

* Nagyváradai zsurnalisztika. A „Szabadság” két derék munkása vált meg szombaton a lapról s egyben Nagyváradról is. Cs o ó r Gáspár, a „Szabadság” volt szerkesztője, az erős, eredeti tehetségű fiatal író, Budapestre ment ujságitónak, Ujlaki Antal segéd szerkesztő pedig Aradra, hol az „Alföld” cz. politikai napilap, fogja szerkeszteni. A „Szabadság” új szerkesztője ponori T h e w r e w k István az újabb irodalom rokonszenves talentumu munkása lesz.

Színház.

* Nagy Imre utódja Jászay Mari. Színiskola drámai tan-zékére Nagy Imre helyére a miniszter J á s z a i Marit nevezte ki.

* Beköszöntő napok. Igazán jól esik regisztrálnunk, hogy a tegnapi előadás határozottan magasabb színvonalán állott minden tekintetben, mint a szombati megnyitó. A férfi kar teljes buzgalommal igyekszik legyőzni úgy a színpad hiányos acristicájának, mint a létszám hiányának nehézségeit. A szerepek is egészen másképp sikerültek. S t o l l sokkal jobb kedvében volt sjátékával, mimikájával is igyekezett meggyőzni arról, hogy jó színészt bír benne Tiszai. A közönség szép számmal töltötte meg a nézőteret.

Vegyes hírek.

* Három métermázsás asszony. Szegzárdon szombaton halt meg Gyimóthy János, ottani molnár neje, ki kövérségéről volt nevezetes; oly kövér volt t. i., hogy már évek óta nem hagyhatta el a szobát, mi által annyira megbízott, hogy halálakor meghaladta a 3 métermázsát. Érczkoporsót nem találtak neki, tehát

külön kellett tölgytábol készíteni, a mely elég nagy volt, de azt meg nem bírták az ajtón bevinni, sem a halottat az ajtón kiszállítani tehát az ajtószárfát kellett kivenni, úgy vitték be a koporsót, melyet aztán 12 ember vitt ki temetéskor.

* Egy szegény székely fejedelmi végrendelete. Említettük, hogy Berde Mózes kolozsvári birtokos, kétszázezer forintot hagyott köz-czélokra. Berde Mózes szegény zekés székely fiu volt, nagy küzdelemmel és folytonos nélkülözés mellett végezte iskoláit s pusztán a saját szorgalma, iparkodása és takarékoskása révén szerezte roppant vagyonát, hogy halála után olyan végrendekezést tehesen, a milyen a koronás fők régióiban is ritkítja párját. Végrendelete, melyet e napokban bontottak fel, 1888-ban kelt. A végrendelező ebben a magyar unitárius vallásközönséget t szí átalános örökösévé s vagyonából a következő összegek külön rendeltetését köti ki: A kolozsvári unitárius főtanodának 100.000 forintot. A székely kereszturi iskola részére, szintén százezer forintot hagyott. A buni jószágot, melynek 120.000 frt az értéke, arra a célra hagyta, hogy jövedelméből a kolozsvári főiskolában száz növendék, a sz-kereszturi és tordai iskolákban 50—50 növendék kapjon naponként 3—3 darab cipőt Nagy a apítvány továbbá az, melynek kapcsán eirendeli, hogy évenként ötszáz forintot adjanak olyan unitárius tanárnak, a ki egész éven át óráiból egy perczet sem mulasztott el és szorgalmasan, pontosan megtartja leczkét. Ugyancsak évenként háromszáz forintot rendel az unitárius egyházi főtanács ebédjére. Az unitárius papok segélyezésére évenként 1000 frtot rendel. Kolozsvárott a Széchenyi-téren lévő 25 000 forint értékű házat szintén a vallásközönségnek hagyta. Egy Kolozsvárott létesítendő „vakok intézetére” ötezer forintot, a Mária-Vaéria árvaháznak pedig 200 forintot hagyott. Korpádi birtokának, mely 40.000 forint értékű, hasznélvezeti jogát unokaöccsének és egyenes fiutódjainak hagyta. Ezekon kívül néhány rokonának hagyott 1000—3000 frtot és cselédeknek 1—1 aranyat.

Helyi hírek.**Tájékoztató.**

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor, csak esetleg hétfőn később.

A királyi táblán hivatalosórak a segéd és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak — Az igtató, kőadó hivatal és az irattár a felelők felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

A m. kir. meteorológiai intézet időjelzése a debreczeni távirtda hivatalnál szeptember 30-án: Változó felhőzet, enyhe.

A debreczeni állami időjelző állomás jelentése, 1893. Október hó 2-án reggeli 7 órakor. Hőmérséklet 12,2 C. fok. Légnymomás 761,6 millim. Szélirány déli. Csapadék tegnap reggeli 7 órától ma reggeli 7 óráig — millim. Ugy nezen idő alatt legmagasabb hőmérséklet 22 fok. Legalacsonyabb hőm. 12 fok.

Séta hangverseny a Margit fárdoiban minden vasárnap d. u. Rendezi a katonai zenekar.

Színházi előadások kezdete este 7 órakor.

Október 3. d. u. 4 ó. az alsó szabolcsi tiszai ármentesítő társ. ülése a városházán.

Október 2—10. Országos vásár.

November 1. Egyházkerületi közgy. ülés.

— A Bika dísztermének festésére készített vázlatait megtekintette tegnap Mirkovszky Géza akad. festő műtermében a városi közgyűlés által kiküldött szakértő bizottság, melynek tagjai közül Boczkó főkapitány, Balogh főmérnök, Szabó J. főszámvevő, Komlósy Dezső, Zádor L. Simonffy Emil, Tóth István építész voltak jelen. A tagok teljes megalégedésüket jelentették ki a magas művészi niveau, modern realisztikus irányban vezetett vázlatok felett melyek közül különösen a tizenkét hónap bájós csoportjai nyerték meg tetszésüket. A plafond konstrukciójának

merész bevonása által keltett némi aggályokat a művészek sikerült eloszlatni; Czélszerűen változtatott meg a bizottság két nagyobb allegorikus csoportot is, azokat a tervező intenciójához mérte Debrecen jellegével szorosabb vonatkozásba hozva.

Németül levelező cs. és kir. térparancsnokság. A debreczeni cs. és kir. katonai hatóságok jóval a hadügyminiszter ösmeretes rendeletének kibocsátása előtt dicséretes kivétellel mindig magyarul leveleztek a hatósággal. Annál feltűnőbb és csak az eddig fennállott jó viszony megzavarására alkalmas ténye a helybeli cs. és kir. katonai térparancsnokságnak tegnap kelt a városi tanácshoz intézett az a megkeresése, a melyben német nyelven kéri a felvilágosítást az iránt, hogy mi alappal bírnak a helyi lapokban megjelent cholera-hírek? A Mayer ezredes által aláírt megkeresés sorsa nagyon természetesen az lett, a mi minden törvénytelenül német nyelven fogalmazott katonai átiratot érni fog. A tanács a vonatkozó belügyminiszteri rendeletre hivatkozással azt egyszerűen visszaküldte, miután a térparancsnokságtól németnyelvű megkereséseket nem tartozik elfogadni s nem is fogad el. Így lett oka maga a térparancsnokság annak, hogy az igen sürgős ügyben nem kapjat gyors felvilágosítást.

Elvesztett Szombaton d. e. 9-12 óra között egy 200 fról szóló kölesön segélyző betét könyvecské. Szives megtaláló jelentkezék a „Csokonai” nyomdában hol illő jutalomban részesül.

A törvényszéki palota építése. Puky Gyula kir. táblai elnök szombaton átküldötte a városi tanácshoz a törvényszéki palota terveit az építési engedély kiadása végett; egyszerűen azt is tudatta a tanácscsal, hogy az igazságügyi miniszter megbízásából az ő elnöklése alatt f. hó 4-dikén az építés vezetésére és felügyeletére bizottság fog alakulni, mely az építési árlejtést mindjárt azután meghirdeti. A palota hatalmas épület tömeg lesz; főhomlokzatával Nagyvárad-utczára, oldalhomlokzatával pedig Gyár-utczára néz. A renaissance stíli palotának középső része kétemeletes, oldalszárnyai egyemeletesek a fogház pedig három emeletes. A gyár-utczai homlokzat középső része is másfél emeletnyi magasságra emelkedik. Az épület négy udvara oszlik, s magában foglalja a kir. törvényszéket, kir. ügyészséget és két kir. járásbírószéket. Az esküdtzék tárgyaló terme a középső udvar hátulsó két emeletes traktusában lesz elhelyezve.

Adakozás a debreczeni egyetemre. A magyar kikötő városban, Fiumében is visszhangra talált a debreczeniek mozgalma, melyet a kollegiumnak egyetemmel fejlesztése érdekében indított a magyar protestans egyház. Ime a szombati postával 20 frt adomány érkezett a szép Fiuméből, következő levél kíséretében:

Fiume, 1893. szept. 18-án.

A „Debreczeni Ellenőr” tektutetes szerkesztőségének

Debreczen.

Méltányolva a mi kedves nővérünknek Debreczen szab. kir. városnak törekvéseit, egy egyetem felállítására iránt, kérem a t. szerkesztőséget, sziveskedjék az ezen célra gyűjtött alapozó csatolni e soraimhoz mellékel 20 frt, mint szerény hozzájárulásonkat, a melyet kész szívvel teljesíték. A legmélyebb tisztelettel

Dr. Dall'Asta Szaniszló.

Lapunk szerkesztősége szivesen fogad és nyugtázz további adományokat is e nemes czélra, melyhez felvett szerkesztőknek 10 frt, a „Debreczeni Ellenőr” kiadóhivatala szintén 10 frt adománnyal jár.

rult. Az adományokat, míg főtiszt. Kiss Áron püspök urhoz eljuttatjuk, a Csokonai nyomdai társaság igazgatósága kezeli. N. Kun Madarason Farkas Sándor főjegyző 100 frtot adott ugyane célra.

A főiskolában ma d. e. tartották meg az iskolai évet megnyitó istentiszteletet, melynél Csiky Lajos hittanár, főiskolai lelkész szép imádságot mondott. Az óratoriumban tartott isteni tiszteletnél jelen voltak Kiss Áron püspök, Simonffy Imre főgondnok, Széll Farkas kir. táblai tanácselnök, Fekete Sándor megyei főjegyző, több lelkész, presbyter, a tanári kar és a tanuló ifjuság testületileg. Isteni tisztelet után dr. Kovács Sándor akad. igazgató intézett emelkedett szellemű megnyitó beszédet az ifjusághoz.

Térszűre miatt több újdonságunkat pl. Iskola megnyitása, Tíz éves tájékoztató stb. holnapi számunkban közöljük.

Éjfélti párbaj. A Nagycsapó utca véres jelenetnek volt színhelye a múlt éjjel. Jóna Dániel kömives és Dazsó József eszmadia segédek a vasárnapi munkaszünet tiszteletére többet szedtek be a jóból, mint a megnyit termeszetűk elbirt s önkívületi állapotukban késsel igyekeztek bizonyítani egymásnak, ki az erősebb. A szóharcot úgy akarta befejezni Jóna Dániel hogy a nála lévő bottal Dazsót főbeütötte; Dazsó ezen annyira feldühösödött, hogy kikapta zsebéből zsebkését és belevágta a Jóna hátába. Czimborái vitték be a Kiss Andrásné véres utczai kocsijába, a honnan az a közkórházba akarta szállíttatni a vértől borított embert, de Jóna nem engedte oda vitetni magát. Lakására vitték aztán; a gyorsan érkezett orvos tekintve a sérülés súlyosságát, azonnal beszállította a közkórházba a hol a sebet halálosnak mondják. Dazsót letartóztatták.

Fogyasztási adók bérleti szerződésének felbontása. A debreczeni pénzügyigazgatóság a csegei és a két józsaai fogyasztási adók bérbeadási szerződését a községeknek felmondta. Újabb pályázati határnapot még nem tűztek ki. Mindkét község felebbezést adott be a felmondás ellen a pénzügyminiszteriumhoz.

Az „Iparegyesületi takarékos és hitelintézet” igazgatósága azon a közönség kényelmére szolgáló intézkedést hozta be, hogy folyó év október 2-ik napjától kezdve naponta d. e. 10-11 óráig; eddigi becsüese Lőrincsik László ur az értékesebb arany, ezüst tárgyak, s drága kövek becsülését a zálogházban végzi.

Díjat nyertek 1893. október 1-én tartott lövészetnél legjobb mélylövővel Szücs Károly 4 koronát, legtöbb körövéssel Fürst Ödön 2 koronát.

A közkórház építésének kollaudálása. A városi új közkórház építési költségeinek végelszámolása és kollaudálása ma kezdődött. E nagy munkával megbízott küldöttség tagjai: Sándor Kálmán kir. főmérnök, Bernovics Gusztáv műépítész és Tóth Béla építész. Segítségükre vannak Gerster Kálmán tervező műépítész és Balogh Mihály főmérnök.

A debreczeni első takarékos pénztár házbirtokainak egy részét, melyek által több százezer forint tőke van lekötve elakarja adni, miután bérházak építése és birtoklása nem tartozik üzletkötelékébe. A Kossuth-utczai 3-ik számú nagy emeletes s-rokhoz eladására az ajánlati hirdetményt már ki is bocsátott. Az eladásra szánt bérházak közé tartozik a „Hungária” nevű nagy két emeletes ház is, melynek első-második emeleti részét az üzletvezeőség részére az államvasutak igazgatósága bérelt. A takarékpénztár igazgatósága éppen azért és mert ezek a helyiségek Debreczenben legalkalmasabbak az üzletvezetésére elhelyezésére, mielőtt az eladásra nézve magán felekkel bocsátkoznék alkudozásba, a Hungária épületet felajánlotta örök áron megvételre a kereskedelemügyi miniszternek, aki értesülésünk szerint az ajánlatot az államvasutak igazgatóságának adta ki véleményezés végett. A takarékpénztár igazgatósága az épület eladására vonatkozó elhatá-

rozását tudomás végett a városi tanácsnak is bejelentette. Reméljük, hogy az államvasutak igazgatósága mely rendesen mindenütt sok nehézséggel küzd az üzletvezetéségek elhelyezése miatt, megragadja kínálkozó kedvező alkalmat, másfelől a városi hatóság is fölhasználja befolyását arra nézve, hogy az üzletvezetésnek állandó otthonát szereztessek Debreczenben.

Választási mozgalmak a gazd. tanint. segélyegyletben. Nagyban folyik a gazdászok között is a korteskedés, még pedig a fölött, hogy ki legyen az 1893-94-ik isk. évben a gazdász-segélyező egylet elnöke. Az egyik párt, a nagyobb, a melyik piros-fehér tollat zöld levéllel hord a kalapja mellett. Szent-Királyi Kálmán 3. éves gazdász mellett kiáltja a vivatot, míg a másik piros toll és zöld levéllel Kálmán cz helyi Zoltánt szintén 3. éves gazdászt öhajítja e tisztségre emelni. A választás ideje még nincs kitűzve.

Lészai és Várady vas, szerszám, vasalás és konyhafelszerelési üzletében polgári családból való 14-15 éves fiu gyakornoknak felvétetik.

Legújabb.

(A „Debreczeni Ellenőr” s. tudósítójától.)

Budapest, okt. 2.

Érk. d. u. 2 óraker.

A képviselőház alelnökének szerencsétlen halála.

Megrendítő szerencsétlenség történt Budapestben. **Bokros Elek**, a képviselőház alelnöke tegnap d. u. 4 óraker Sándor utczai 8-dik számú ház második emeletén lévő lakásáról lezuhant és **szörnyet halt.** Bokros Elek lakosztályának udvari részén hosszú keskeny folyosó vezet a mellék helyiségekhez; a folyosó végén van egy kiágazás, mely vakudvarra nyílik. Bokros tegnap e vakudvarról felvonó gépen szállíttatta lefelé két hordárral a butorait. A felvonó gép segítségével egy borral telt hordót küldött le a hordároknak, mi közben az egyensúlyt elvesztette, a hordó lezuhant a mélységbe s utána bukkott Bokros is. Rettentő módon összezúzódott a teste s nyolcz percnyi kínos szenvedés után meghalt. — A szomorú hír villámgyorsan terjedt el a fővárosban. — Először öngyilkosságáról beszéltek, melyet Bokrosnak gróf Klegensberg Zdenkónéval való ösmeretes szenzaciós porrével hoztak összefüggésbe. Báró Bánffy Dezső a képviselőház mai ülésében bejelentette a megrázó halálesetet. A ház elhatározta, hogy koszorút tesz az alelnök koporsójára s testületileg jelenik meg holnap délután a temetésen Bokros családja Kolozsvárott van. Táviratilag értesítettek a gyászsetről.

Törvényszéki csarnok.

*** Botrány a templomban.** 1892. április hó 17-én, husvét első napján reggel 9 óraker a Felső-Józsa Rákóczi Antal kántor bement az ottani róm. kath. templomba, hogy az istentisztelet alatt kánori köteleességét teljesítse. — Mielőtt belekezdett volna az énekbe a hozzá közel eső ablakot be akarta tétetni. Igla István felszólalt: „Most is meleg van itt.” Rákóczi azzal válaszolt, hogy nagy léghuzam van a templomban. — Kovács László ekkor közbeszólt: „Jó, jó, csak végezze a köteleességét. A közbotrány okozásért a deb. kir. törvényszék, melynek tagjai voltak: Mocsy József elnök, Konrád Sándor, Palatich Lajos bírák

Berger Andor jegyző, dr. Dicsőffy Sándor kir. ügyész, a szombaton tartott végtárgyalás alkalmával Kovács Lászlót 20 frt fő- és 5 frt mellékpénzbüntetésre ítélte. Igla Istvánt felmentették a vád alól. Közvádó és vádlott megnyugodtak az ítéletben s így az nyomban jogerőssé vált.

* **Kirándulás a kertből.** Szép nyári meleg nap volt aug. 6-án, s a déli nap letűnő sugarai a szabadság vágyát érezték meg Csizmadia Károlyban. Derecske lehetett szabadság vágyának mekkája. A jó öreg Mór Istvánné ablaka reagált ugyan egy ideig, de a heves ifju öklei alatt végtére is engedett a midőn a komót egyuttal „feltörődött” 3 frt 70 kr. „ellopódott”. Jövet a Békesi Imre szerke utba esvén, egy kis élelmi szer „tünt” el róla, meg egy ujas. Tóth Ferencz álmadozó csősz mellől pedig a szalmakalap tévedt el. No esemény dms nap volt Derecske történetében! Vádlott vallott, mint a „sinór”. A Mocsy József elnöke alatt Konrád Sámuel és Rottler Béla bírákból álló büntető tanács, közvádó, Dr. Róth Zsigmond kir. ügyész vádbeszéde után Csizmadia 3 évi fegyházra ítélte e gyelőre, és kilátásba helyezte a szökés figyelembe vételével — az összbüntetést is. —

Egy házasság a II. császárság alatt.

Malot Hectortól.

ELSŐ KÖTET.

XVII.

(Folytatás)

38.

Ez a mi Sainte Austreberthet arra indítá, hogy de Cheylus ur álmát megzavarja, eszmében uralkodó azon zavar volt, melybe Mártha és Fülöp társalgása ejte. A két szellemes tartásban szavaikban annyit megfoghatatlan, értetlen volt, hogy szükségét érzé felőle egy harmadikkal beszélgetni.

Milyen volt ezen ifju, milyen volt ezen leány, kik lopva adott légyottokon összejöttek és magokat a kíváncsiak és alkalmatlanoktól biztonságban tudva a helyett hogy egymás karjaiba rohanva, a szenvedély részegültségét és fellobbanásait élveznék, megelégedtek egymás kérésével és politikáról beszélgettek.

Mibe és mennyire volt ezen szerelem, az ő házassági terveire nézve veszélyes? felhagyjon a küzdelemmel?

Azon tulajdonok, melyek Sainte Austreberthenél hiányzottak, hogy „derék fiatal ember” váihatót belőle, az ártatlanság és őszinteség voltak. Őszinte az sohasem volt; ártatlan, oly kevésbé volt, hogy tizennégy éves korában a lyceumból kicsapták, mert tanonczai egyenruhájában botrányt csinált a Marche-i löversenyen, hol két híres durdula (kéchölgy) társaságában jelent meg. Tökéletesen felszabadította ezen botrányt által, mely korai hírnevet szerze neki, azóta „Joconde életét” élte, ha szabad ezen kifejezést használni, oly férfunál ki a trobadourt játsza, s oly kevésbé az. A külön böző fajta nők, kiket a véletlen vagy a divat utjába vetett, ő azokat mind jól ismerte, a magas urnót, a ki az élvhajhászatban tultett a varrónón; a nevezetességebe szerelmes polgárnót; a divat csillagait; az orosz hercegnőt ki Crébillon és Voisevon utódait jó keresni Franciaországba, s azokat nem találja; a német anyát, ki érzékenységi rohamába összetéveszti gyermekei s szeretői nevét; az ifju amerikai nőt, a ki magának s másoknak mindazt megengedi a mi csak helyrehozható. Ezen különféle nőkről, mint tekintély és szakértő beszélhetett; de az ifju leányt, a ki bezárkózik szeretőjével azért, hogy annak egy virágot adjon, ezt nem ismeri.

Ez egy viola faj volt, a vidék legtávolibb zugába rejtve, mely eszméit megzavarta, tizenkilenc éves volt, ő pedig huszonhat mindketten bájosak, három hó óta szeretik egymást, s elváltak egy rózsa illata által részegülten. Paul és Virginia lételében kelle hinnie, két regényhős, a mi előtte mindig valószínűtlen és unalmasnak látszott.

A reggeli idejéig a kertbe sétált, igye-

kezve magának megmagyarázni és felfogni a helyzetet, melybe a hallottak folytán jutott de hasztalanul: szokott eszméi köréből kisodorva, egy ismeretlen országba jutott a legcsekélyebb kivezető jel nélkül.

Egy sujtó tény létezett: Mártha szerette Fülöpöt, ez bizonyos volt, halotta, sőt a mi több látta. De micsoda következtetéseket vonhatott mindebből?

Csak egyet látott: lemondani Márháról s visszatérve Párisba megelégedni az atya által ajánlott leányokkal; de éppen erre az egyre nem bírta magát elhatározni. Nem látni-e naponkint fiatal leányokat, hogy máshoz mennek, mint a kit szeretnek? Nem általános szabály-e e világon? Miért ne lenne így Márhával is?

Hogy ezen reményben megerősödjék, hasonló házasságokra igyekezzék visszaemlékezni, s annyira akadt, a mennyit óhajtott. Mint anyoi más nő, sem ez, sem az nem volt, a kit Mártha szeretett, nem Fülöp volt az, hanem a költészet, a zavar, az érzet, a szerelem maga volt az: egy új szerelem, mely az ismeretlen vonzerejével bir, pótolná a régit.

És ha nem is pótolná azt? Elkerülhetlenül szükséges a szerelem a házasságban? Részéről nem látta annak fejtelen szükségét. — Kétségkívül az kellemes lehet; de ha a szerződés aláírásakor az még nem létezett s később nem született el lehet a nélkül lenni.

Az egyedül lényeges feltétel Mártha beleegyezése volt, és daczára a kioszkban mondott szavainak, lehetséges volt hogy azt egykor megadandja. Miért ne tegyen ugy, mint a hogy előtte annyian tettek? Az első lesz ő ki elfelejti ígéreteit s megtagadja szerelmét.

S talán nem is volt e szerelem oly hatalmas, hogy azt minden esetben győtesnek kelljen tartani? Valóban szerelem volt-e az? Az a mit a kiozkban létni lehetett, nem azt mutatá, hogy az csak olyan szerelem volt, mely szeret a pillanatban, de következmény nélküli a jövőre nézve! A szerelem, legalább annak a ki próbát tön vele, más kitérés, más vonzerővel bir.

Midőn a reggelit jelző harang a kastélyba hívá, okoskodásait ide-oda forgatta. Végre kissé megnyugtató magát, bizonyos pontig. Igen, ez kellemetlen egy viszony volt, azt be kelle valani; de az nem volt oly természetű, hogy azért a küzdelemről lemondani kelljen, és ha ezen küzdelem folytatattatik ő épen ugy győzhet mint Heysem Fülöp.

A reggeli visszalökte őt határozatlanságába, mert, bármily erőszakos is volt reménykedése, nehéz volt így látni Heysem Fülöpöt és Márhát, hogy szerelmöket észre ne vegye, azon mely pillantások midőn szemek találkoztak, azon hallgatagság, mely rögtön sokszor jelentéktelenné látszó szavakra bekövetkezett; nem, mindez nem lehetett muló szenvedély által sugallva, nem, ez nem egy tegnap született s a körülményekhez képest holnap megszűnő szerelem volt.

Mit kell tehát tenni? miben megállapodni? Végre, reggeli után, egyedül maradt, de Cheylus urral, a bordeauxi uton s a főnökkel tanácskozhatott.

(Folyt. köv.)

Debreczeni városi színház.

Idény bérlet 3. szám. I. Kis bérlet 3. szám.

Páratlan.

Páratlan.

Scribe és Legouve színműve.

Kedd, 1893. Október hó 3-án,

TÜNDÉR UJJAK.

Színmű 5 felvonásban. Írták: Scribe és Legouve. Fordította: Feleki Miklós. Rendező Csiky L.

Holnapután, Szerdán, október 4-én:

A nagyra termett.

Csiky G 200 arannyal jutalmazott tört. vigjátéka.

Jegyek ezen előadásra már csütörtök Szeptember hó 28-tól kezdve válthatók a színházi pénztárnál délelőtt 9-től 12-ig és délután 3-tól 5-ig. — A t. bérlet uraságok helyei az előadás napjának délelőtti 10 óráig fentartotnak.

Kezdeté 7 órakor.

Apró-cseprő.

* **A hordár.**

Utas: Tehát, hordár maga egy félórát várakozott; nemde ezért, a dijszabás szerin, 30 krajczárjával tartozom?

Hordár: A nagyságos ur tévedni méltóztatik. És nemcsak a nagyságos urra, hanem a nagyságos asszonyra is várakoztam; e szerint a két személyre való várakozásért 60 krajczár jár.

* **Nem öszülnek.**

X. báró és Y. gróf fürtei meglehetősen szürkék voltak, midőn a nyár elején tengeri fürdőre utaztak volna. Visszatérve a fürdőből először a löversenyeken találkoznak, s kölcsönös meglepetésükre azt látják, hogy mindkettőjük haja, bajusza és szakála tündökösen fekete.

Mindkettőjük arczán szomorú mosoly jelenik meg s a báró meg nem állhatja, hogy melancholikusán fel ne sóhajtson:

— Kedves barátom!... félelmesen feketédünk.

*

A czoppfól szabadulni jó,

Vágják le valahára;

De a tarkóját e miatt

Ki nyestetné simára?

Geibel u.

*

Ki — mint a hold — világosságot kíván terjeszteni nyugodjék bele abba is, hogy a kutyák megugassák.

Blumenthal.

Oh emberek, kik oly hamar itéletek meg, mi a szerencsétlenség, tegyétek kezeteiket a szivetekre, vajon okosabbak vagytok másoknál, vagy csupán a szerencse kegyeletjei?

Ugo Foscoló.

*

* **Automata-világ.** A sok mindenféle automata között, amely a hatosért gyűszűnyi parfümös üvegcseivel, ehetetlen csokoládé szelettel, vagy egyéb haszontalansággal boszantja meg a naiv próbálkozót, végre okos és czélszerű is akad. A párisi postaigazgatóság állítja fel a jövő hónapban a francia fővárosban ezeket. Amint őt, tiz vagy huszonöt centimest dobnak be a kis oroszláuszajon, a gép őt, tiz vagy huszonöt centimes bélyeget dob ki alul. A boulevard-lapok vezető cikkekben dicsérik ezért az ujtásért a postaigazgatót.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

Szeptember hó 30. Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: Óreg nehéz (páronkint 400 klgon felüli sulyban) —. — krig. Óreg közép (páronkint) 300—400 kilogramm sulyban —. — krig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli sulyban) 43—43.5 krig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogramm sulyban 43.5—45 krig. — Fiatal könnyű (páronkint 250 kgm. terjedő sulyban) 46—48 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klg. felüli sulyban) 42—43 krig. — Közép (páronkint 220—280 klg. sulyban) 43—45 krig. Könnyű (páronkint 220 klg. terjedő sulyban) 46—47 krig.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó r.-t.

Felölös szerkesztő:

Komlóssy Dezső.

A DEBRECZENI

telefontársaság szeptember havi kimutatása.

NÉVSORA

beszélő állomásainak.

- 69. Államvasutak állomás-
főnöke.
- 75. Államvasutak üzletve-
zetősége.
- 15. „Baross” kávéház.
- 34. Dr. Balkányi Emil orvos.
- 40. Dr. Balkányi Miklós
ügyvédi irodája.
- 91. Dr. Balkányi Miklós
lakása.
- 84. Bauer és Társa gép-
gyára.
- 36. Berger Henrik irodája.
- 37. Berger Jenő műépítész
lakása.
- 14. „Bika” szálloda.
- 65. Dr. Balkányi Ede orvos.
- 116. „Bécsi” biztosító tár-
saság.
- 135. Dr. Burger Péter orvos.
- 131. Debreczeni faszövetk-
irodája.
- 132. Dr. Bakonyi Samu
ügyvéd.
- 83. Casinó.
- 70. Csanak József nagy
kereskedése.
- 90. Dr. Csikos Sándor orvos.
- 18. „Debreczen” szerk.
- 35. „Debreczeni Ellenőr”
szerkesztősége.
- 55. „Debreczeni helyi va-
sut” irodája.
- 43. „Debreczeni helyi va-
sut” nagyerdei indóháza.
- 104. Debreczeni első taka-
rékpenztár.
- 20. „Debreczeni Hírlap”
szerk.
- 2. Dohánygyár.
- 49. Dobosviga fő nagyerdőn
- 142. Dréher Antal serfőzde
főrakt.
- 17. Első debreczeni fake-
reskedő társaság fők-
telepe.
- 79. Első debreczeni fake-
reskedő társaság főüz-
leti telepe és irodája.
- 52. Első magyar ált. bizt.
társaság.
- 9. Eprekerti faraktár.
- 46. Földmester.
- 68. Főispán.
- 13. Fürst Mátyás és Fia
cég és Aron Miksa cég
irodája.
- 86. Frohner szálloda.
- 139. Fabricius Géza nyári
lak.
- 85. Glück Adolf pinczér
ügynök.
- 60. Gebauer Károly érc-
koporsó gyára
- 103. Gebauer Károly első
buzai érczkoporsó gyár
temetkezési intézete.
- 89. Gondy és Egey fény-
képészeti műterme.
- 141. Gunst Ernő építkezési
cikkiek irod.
- 145. Geréb Fülöp fűszer-
üzlete.
- 78. Gerster Kálmán és Rös-
ler Richárd mérnök és
építész vállalkozók.
- 102. Dr. Holländer Dezső
ügyvéd irodája.
- 62. „Hungária” kávéház.
- 117. Hochfelder Jakab iro-
dája.
- 81. Ipar és keresk. bank.
- 94. Iparegyesületi takaré-
k és hitelintézet
- 39. „István” gőzmalom.
- 106. Dr. Irinyi István ügy-
védi irodája.
- 120. Izraelita hitközség
jegyzői irodája.
- 115. Járvány kórház.
- 19. Keresked. és iparkam.
- 66. „Kegelet” temetkezési
intézet.
- 77. Klein Mór és Péterffy
fakereskedő cég.
- 101. Közgazdasági Bank.
- 105. Komlóssy Arthur ügy-
védi irodája.
- 11. Közkórház.
- 30. Kunz József és Társa.
- 47. Kohn Henrik fűszer-
üzlete.
- 129. Theresianum.
- 61. Turai Farkas közve-
- 67. Dr. Kola János ügyvédi
irodája.
- 4 Kovács Gábor ügyvédi
irodája.
- 59. Kill-r Ede butorke-
r-skedő.
- 110. Közvágóhid építési
vállalata.
- 113. Kardos László nagy-
kereskedése.
- 114. Kardos László lakása
- 118. Dr. Kemény Mór
ügyvéd.
- 124. „Korzó” kávéház.
- 125. Kölcson segélyző egyl.
- 140. Közkórházi gyógytár.
- 150. Klein Izidor szesz fő-
üzlete.
- 151. Klein Izidor szesz fők-
raktára.
- 54. László Albert könyvke-
reskedése.
- 74. Légszeszgyár.
- 64. Löfkö its Arthur lak.
- 93. Löfköits Arthur órás
és ékszerész üzlete.
- 53. Lukács Ármán bank-
és bizományi irodája.
- 126. Lendlbauer Kálmán.
- 144. Lusztig Dezső ügynöki
és bizományi üzlete.
- 44. Margit fürdő.
- 71. Matolcsy István építész.
- 48. Méntelep parancsnok.
- 121. Mendelovits Lajos.
- 38. Osztrák-magyar bank.
- 10. Pavillon laktanya [ka-
tonai kőszelét]
- 33. Dr. Popper Alajos orvos
- 138. Dr. Popper Mór ügy-
véd és „Hitelezői véd-
egylet” irodája.
- 31. Rendőr főkap. magánlak
- 87. Rendőr főkapitányság.
- 95. Rendőr alkapitányság
I. ker.
- 27. Rendőr alkapitányság
II. ker.
- 45. Rendőr alk. III. ker.
bejelentési hivatal.
- 41. Rendőr alkapitányság
IV. kerület éjjeli őrség.
- 56. Rendőrség az indó-
háznál.
- 130. R. kath. temetőr lak.
- 128 R. kath. templom sekr.
- 63. Rosenberg Albert özve-
gye s fia szállító cég.
- 5. Rothschnek V. Emil
gyógyszertára.
- 99. Rothschnek V. Emil
lakása.
- 7. Részvény-serfőzde
külső raktára
- 80. Riesz Lipót czukrász
dája.
- 108. Roos Jakab fakeresk.
- 109. Riesz Henrik kocsi
gyáros.
- 137. Riekl József Zelmós
üzlete.
- 23. Radeczki József fűszer-
és csemegeüzlete.
- 72. Részvény serfőzde vá-
rosi irodája.
- 123. Szent-Királyi Tivadar
keresk.
- 146. Szabó Mihály, hentes
üzlete.
- 82. Dr. Siechermann Adolf
orvos testgyenezési és
massage rendelése.
- 50. Szikszay Lajos mű-
építész.
- 111. Szliuka István szóda-
vizgy.
- 122. Spiegel Miksa mosó-
és tisztító intézete.
- 12 Stern József és testv.
cég kefégyára.
- 21 Stern József és testv.
cég faszruyára.
- 136. Szabó Lajos és fiai
nagykereskedése iroda.
- 6. Szaszina Lajos vaske-
reskedése.
- 143 Sány Béla lakása.
- 57. Tafler Ignác irodája.
- 58. Termény- és áru köz-
raktár.
- 147 Tiszai Dezső szinigaz-
gató lakása.
- 51. Varga, Tóth és Berger
építészeti irodája

titő irodája.	25. Városház (elnökség).
96. Tűzoltóság.	26. Városi főszámvevőség
107. Tűzoltó főparancs- nok lak.	28. Városgazdai hivatal.
29. Tóth Gyula üzlete.	97. Vásártér [baromvásár.
119. Tóth Gyula raktára.	127. Dr. Wolafka Nándor vál. püs. lak.
134. Tóth Gyula vasbutor- raktára.	76. Weisz Léwy irodája.
32. Varga Ferencz mű- építész.	92. Weisz Sándor divatüz- lete.
42. Vilmos Lajos.	133. Weinberger Lajos üz- lete.
98. Vecsey Imre lakása.	73 Zádor Lajos div.üzlete.

Folyó hó 1-én a forgalomnak átadva volt 139 állomás.
E hó folyamán hozzájött - - - - - 7
Lett - - - - - 146 állomás
Megszűnt állomás - - - - - 6
Forgalomnak tényleg átadva van - - - 140 állomás.
Debreczen, 1893. szeptember 30.

Debreczeni telefon vállalat.

Egész selyem, mintázott Foulardok-
kat (mintegy 450 különböző fajban,) mé-
terenként 85 krtól 3 ft 65 krig valamint
fekete, fehér és színes selyemszőveteket
45 krtól 11 ft 65 krig szállít — sima,
koczkás, csikos, virágos; damaszolt mi-
nőségben (mintegy 240-féle dispositió és
és 2000 különböző szín és árnyalatban)
szállít postabér és vámmentesen Henne-
berg G. (cs. kir. udv. szállító) selyem-
gyára Zürichben. Mnták postaforduló-
lóval küldetnek. Svajczba czimzett leve-
lekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros
bélyeg ragasztandó. (2)

Egy női kereskedelmi tan-
folyamot sikerrel végzett
leány
képeségének megfelelő
állást óhajt.

Czim a kiadó hivatalban.

7072

1893. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék, mint
telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy
Dr. Nagy Lajos ügyvéd végrehajthatónak
Nagy Gábor végrehajtást szenvedő elleni
133 frt 35 kr. tőkekövetelés és járulékai
iránti végrehajtási ügyében a debreczeni
kir. törvényszék, (a debreczeni kir. járás-
biróság) területén lévő, Debreczenben
fekvő, a debreczeni 2647 sztjkvben A+
2824. hrsz. alatt foglalt ingatlanból Nagy
Gábort illető részre az árverést 1500
frtban ezennel megállapított kikiáltási ár-
ban elrendelte és hogy a fenebb megje-
lölt ingatlan az **1893. évi október
hó 17-ik napján** délután 3 órakor
a debreczeni kir. tszék mint tkvi ható-
ság árverési termében megtartandó nyil-
vános árverésen a megállapított kikiáltási
áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az
ingatlan becsárának 10%-át vagyis 150
frtot készpénzben, vagy az 1881: LX.
t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyam-
mal számított és az 1881. évi november
hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminisz-
teri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékké-
pes értékpapirban a kiküldött kezéhez le-
tenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a
értelmében a bánatpénznek a bíróságnál
előleges elhelyezéséről kiállított szabály-
szerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben, 1893. évi Julius
hó 26-ik napján.

A Debreczeni kir. törvényszék, mint
telekkönyvi hatóság.

Nagy Károly
kir. tszéki bíró.

Legjobb óvószer a kolera és egyéb fertőző betegségek ellen
A nm. m. kir. belügyminiszterinnm 8476/93. számú körrendeletével ajánlva.

TÖKÉLETES FERTŐTLENITÉ.

Teljesen szagtalan! Önműködő tözegszóró klozettek! Belföldi
és külföldi szabadalmak! Szobai árnyékszék min-
denféle tetszetős alakban. Árnyékszék beren-
dezések, kórházak, laktanyák, iskolák,
szállodák, iparvállalatok, stb.
stb. részére.

MAGYAR TÖZEG- ÉS MÜTRÁGYA-IPAR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.
Igazgatóság: BUDAPEST, ZBINYI-UTCA 3.

Fertőtlenítő
és szagtalanító tözeg-
por! Tözegalom! Minden-
nemű tözeg gyártmány nagy raktára

Különlegesség: emberi- és városi hulladé-
kok ipari és gazdasági értékesítése. Város tisztítási-
és elfuvarozási vállalatok szervezése. Mütrágyagyártás. —
Képes árjegyzékkel, részletes tervekkel és költségvetésekkel szivesen
szolgál az igazgatóság.

A magyar általános kőszén-bánya-részv.-társulat

Budapest, V., bálvány-utca 8.

ajánlja a t. cz. gőzmalmoknak, szeszgyáraknak és egyéb iparvállalatoknak,
valamint a gazdaközönségnek, cséplőgép-tulajdonosoknak és háztartásoknak
egy gőzfejlesztésre, mint kályhafűtésre kitűnően alkalmas

akna, koczka és darabos szenét

czenter, királdi stb. bányáiból

legjutányosabb áron, egész kocsirakományokban, minden állomásra szállítva.

Szülők figyelmébe!

Német-magyar nevelő, ki zongorázni is tud, ajánlatik.

Szives ajánlatokat „tapasztalt pædagogus“ alatt a kiadóhivatalba.

Egy garçon-lakás

butor nélkül

kerestetik,

mely két szobából s

konyhából,

vagy előszobából álljon.

Ajánlatok :

NEUMANN M.

bécsi ruha üzletébe

kéretnek.

HARMATHY PÁL antiquárius

!!! Szülők, gyámok és tanulók figyelmébe !!!

Azok, kik jutányos áron akarnak jókarban levő, használható

iskolai könyveket

szerezni be, ajánlom Debreczenben, Fűvészkert-utcán, az ev. ref. Collegium mell-tti

ódon könyvkereskedésemet.

hol a ref. Collegiumban, a róm. kath. gymnasiumban, a főreáliskolában, a kereskedelmi akadémiában és a ref. tanító-képezdén használható tankönyveket igen jutányos, sőt, ha kisebb hasznátabbak, fél árnál is olcsóbban szerezhetik be.

Ezen kívül ajánlok regény, beszédy, költemény féléket s az ifjuság részére olvasmány és képes könyveket. Valamint magán hasznátra is a kalmás angol, francia, görög, hollandi, latin, német, oláh és tót stb. nyelvtanokat, illő áron.

Régibb theologiai, jogi, orvosi, gazdasági, természettudományi munkákat stb. Vasárnapi Ujságot, Politikai Ujdonságot, Képes-Világot, Ústökös, Bolond Miska és Istókot stb. feltűnő olcsó áron.

Megvásárlók, vagy becserelek mindenféle használható könyveket, valamint egész könyvtárt készpénzért.

Ugyancsak nálam egy jó karban levő fekete polituros zongora eladó.

Tisztelettel

HARMATHY PÁL, ódondász.

mindennemű könyveket

A „DEBRECZENI ELLENŐR“ kiadóhivatala.

A „CSOKONAI“

NYOMDA és KIADÓ

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

szives figyelmébe ajánlja a modern nyomdászati követelményeknek megfelelően berendezett

KÖNYVNYOMDÁJÁT

mely újabban a legdiszesebb betűkkel szaporított s így a legkényesebb igényeket is kielégítheti.

Könyvkötészet

melyben a legkitűnőbb gépek vannak alkalmazva, a fővárosi és külföldi nagyobb könyvkötészetek méltó versenytársa.

Árai határozottak, olcsók.

Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan teljesít.

A saját kiadásában megjelenő „Debreczeni Ellenőr“ részére

hirdetéseket olcsón elvállal.